

Хараат бус тайлагналын механизм

Дунд хугацааны үйл
ажиллагааны тойм:
Монгол улс 2023–2027 он

Open
Government
Partnership

Independent
Reporting
Mechanism

Үндсэн дүгнэлт

Монгол улс нь үйл ажиллагааны таван жилийн төлөвлөгөөгөө шинэчлэх үйл явцыг хэрэгжүүлээгүй бөгөөд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн оролцоо болон хамтран боловсруулах стандартуудын хамгийн бага шаардлагуудыг ханган ажиллаагүй байна. 2026 оны 6-р сарын байдлаар, Монгол улсын хувьд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий албан тушаалтан эсвэл зохицуулах зөвлөлийг хараахан томилоогүй байна. Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлсэн эхний хоёр жилийн хугацаанд, Монгол улсын хувьд цаг агаарын хүндрэлтэй нөхцөл байдал үүссэн мөн үүний дараа УИХ-ын сонгууль болсонтой холбоотойгоор Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг засгийн газрын байгууллагуудын харьяанд шилжүүлсэн. Гэхдээ, төрийн байгууллагуудын уялдаа холбоотой үйл ажиллагааны үр дүнд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагаанд эхний ахиц дэвшлүүд гарч эхэлсэн. Уул уурхайн олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдал, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүдийн хараат бус байдал болон иргэдийн оролцооны талаархи хууль тогтоомжийн талаархи санаачлагуудыг яамдуудын түвшинд ажлын хэсгүүд дээр хэлэлцүүлсэн боловч, 2026 оны 6-р сарын байдлаар эцэслэн батлагдаагүй байна. Бодлого боловсруулах болон үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагаанд хэрхэн оролцох талаар үнэлгээ хийснээр, энэ нь бодит үр дүнтэй мэдээллүүдийг гаргаж ирсэн хэдий ч, иргэний оролцооны боломжуудад анхаарлаа хандуулаагүй. Монгол улсын хувьд, нээлттэй засаглалын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний эрч хүчийг нэмэгдүүлэхийн тулд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг хариуцах албан тушаалтнуудыг томилох, зохицуулах зөвлөлийг байгуулах, ирээдүйтэй амлалтын зорилгуудад хүрч ажиллахын тулд цаашид анхаарлаа хандуулах шаардлагатай байна.

Тайлангийн талаар

Нээлттэй Засаглалын Түншлэл (OGP) гэдэг нь засгийн газрын ил тод байдлыг сайжруулах, нийгмийн асуудлуудад иргэдийн оролцоог хангах, нийгмийн хариуцлагын механизмыг бэхжүүлэхэд чиглэсэн олон талт оролцогч талуудын санаачилга юм. Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP) нь Засгийн газрын үйл ажиллагаа нь олон нийтийн санал хүсэлт болон тэдгээрийн хяналтад нээлттэй байснаар илүү үр дүнтэй ажиллах ба олон нийтийн итгэл үнэмшлийг хүлээж чадна хэмээн үздэг шинэчлэлийн төлөө тэмцэгч иргэний нийгмийн болон засгийн газар төлөөллүүдийг нэгтгэдэг юм.

Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) гэдэг нь Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн хүрээн дэх хариуцлагын нэгэн хэсэг бөгөөд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийг хэрэгжүүлэгч орнуудын ахиц дэвшлийг хянах үндсэн хэрэгсэл юм. Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь 2011 оноос хойш Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн гишүүн орнуудын үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, тэдгээрийн засгийн газрын нээлттэй байдлыг дэмжих зорилгоор хараат бус, нотолгоонд суурилсан, бодит тайлагналын механизмыг боловсруулан гаргасан. Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлж буй үндсэн үе шатуудын явцад гаргах тайлангууд болон тухай бүрт нь гаргах заавар зөвлөмжүүдээр дамжуулан Хараат бус тайлагналын механизмыг хэрэгжүүлнэ.

Дөрвөн-жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө хэрэгжүүлж буй орнуудын хувьд, Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын дагуу **Дунд хугацааны тайлан** гаргах ба хоёр жил тутамд төлөвлөгөөгөө шинэчлэх үйл явцыг хэрэгжүүлнэ. Ийнхүү төлөвлөгөөгөө шинэчлэх нь улс орнуудын хувьд өнөөгийн нөхцөл байдалд үнэлгээ өгөх, хэрэв шаардлагатай бол үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөөгөө шинэчлэх боломжийг олгох юм. Дунд хугацааны тайлангаар мэдэгдэхүйц өөрчлөлтүүд гарсан эсэх эсвэл шинээр гаргасан амлалтууд нь хэрэгжсэн эсэхэд дүн шинжилгээ хийгдэх ба (I хэсэг), хэрэгжүүлэлтийн явцын талаархи ерөнхий мэдээллүүдийг (II хэсэг) гаргаж, шинэчлэх үйл явцыг үнэлж дүгнэдэг (III хэсэг).

I хэсэг. Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний шинэчлэлт

Монгол улсын Засгийн газар өөрчлөгдсөн мөн тухайн оронд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн зохицуулалтын үйл ажиллагааг сүлрүүлсны улмаас, 2026 оны 6-р сарын байдлаар, Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг шинэчлээгүй байна. Ингэснээр Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн оролцоо болон хамтран ажиллах хамгийн бага шаардлагуудыг ханган ажиллаагүй байна. Цаашид, Засгийн газрын зүгээс Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үндэсний зохицуулалтын үйл ажиллагааг сэргээх, хэрэгжүүлэх үйл явцад учирч буй саад бэрхшээлүүдийг шийдвэрлэх, ирээдүйтэй амлалтуудыг биелүүлэх шаардлагатай хэвээр байна.

2026 оны 6-р сарын байдлаар, Монгол улс үйл ажиллагааныхаа төлөвлөгөөг шинэчлээгүй бөгөөд энэ нь Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн оролцоо болон хамтран ажиллах хамгийн бага шаардлагуудыг хангаж ажиллаагүй байна. Монгол улсын хувьд, олон тооны байгууллагуудад бүтцийн өөрчлөлтүүд хийгдсэний дараа, Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг зохицуулах чиг үүрэг бүхий зөвлөл эсвэл холбогдох албан тушаалтнуудыг томилох үйл явцыг орхигдуулсан байна. Өмнөх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дараа, Монгол улсад улс төрийн нөхцөл байдал өөрчлөгдөх, засгийн газар солигдох, ажилтнуудын халаа сэлгээ хийгдэх зэрэг шалтгаануудын улмаас энэ нь Засгийн газрын нээлттэй байдалд ахиц дэвшил гарахад саад учруулсан байна.¹

Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний эхний хоёр жилийн явцад, Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг зохицуулах чиг үүргүүдийг засгийн газрын байгууллагуудад шилжүүлсэн. 2024 оны 8-р сард Засгийн газрын 21 тоот тогтоолын дагуу Хүний эрхийн үндэсний хороо болон Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP)-ийн чиг үүргүүдийг Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороонд² шилжүүлсэн бөгөөд, хожим нь Төрийн хэмнэлт, бүтээмжийн зөвлөл (SSPC)³ гэж өөрчилсөн. Үүний дараа жил буюу 2025 оны 2-р сард болон Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP)-ийн хууль эрх зүйн үндсүүдийг Засгийн газрын 98 тоот тогтоолоор⁴ шинэчлэн баталсан. 2025 оны 6-р сард Засгийн газрын зүгээс намар хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны урьдчилсан төлөвлөгөөг танилцуулсан.⁵ Гэсэн хэдий ч, 2025 оны 7-р сард Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP) болон Төрийн хэмнэлт, бүтээмжийн зөвлөл (SSPC)-ийн аль алиныг нь татан буулгасан байна.⁶ Төрийн хэмнэлт, бүтээмжийн зөвлөл (SSPC)-ийн чиг үүргийг Эдийн засаг, хөгжлийн яаманд шилжүүлсэн гэж мэдээлсэн.⁷ Үүнээс хойш, Засгийн газрын зүгээс Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг зохицуулах чиг үүрэг бүхий зөвлөл эсвэл албан тушаалтнуудыг шинээр томилоогүй гэж мэдээлсэн байна.

Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөө шинэчлэх нь Засгийн газрын хувьд иргэний нийгмийн байгууллагуудтай хамтран нээлттэй засаглалын шинэчлэлтүүдийг хөгжүүлэхэд анхаарлаа хандуулах боломжийг бий болгоно. Хэрэгжилтийн хугацаа дуусахад жил гаруй хугацаа үлдсэн тул, цаашид энэхүү үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх шаардлагатай хэвээр байна. Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний үлдсэн хугацааны туршид, илүү үр дүнтэй шинэчлэлтүүдийг бий болгохын тулд, Засгийн газрын зүгээс Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн ажлыг хариуцах байгууллага, албан тушаалтныг томилж зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх явцад учирч буй аливаа асуудлуудыг шийдвэрлэх, үйл ажиллагааны үе шатуудыг нарийвчлан тодорхойлох, мөн нээлттэй засаглалыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд анхаарлаа хандуулан хүчин чармайлт гарган ажиллах шаардлагатай байна.

¹ “Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын Хугацааны эцсийн тайлан: Монгол улс 2016–2018,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2020 оны 8-р сарын 20, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2020/08/Mongolia_End-of-Term_Report_2016-2018_EN.pdf хуудас 2-3; “Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын Шилжилтийн үр дүнгийн тайлан: Монгол Улс 2019–2021,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2022 оны 2-р сарын 16, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/02/Mongolia_Transitional-Results-Report_2019-2021_EN.pdf, хуудас 3; “Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын үр дүнгийн тайлан: Монгол улс 2021–2023,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2024 оны 3-р сарын 7, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2024/03/Mongolia_Results-Report_2021-2023_EN.pdf, хуудас 2.

² Батцогт Болормаа (Монголын Хэвлэл мэдээллийн зөвлөл), Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай харилцсан захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 25.

³ “Монгол улсын сайд, Хяналт, үнэлгээний Үндэсний хорооны дарга Э.Одбаяр: “Төрийн хэмнэлт, бүтээмжийн зөвлөл”-ийн үйл ажиллагааг сайжруулна,” Хяналт, үнэлгээний Үндэсний хороо, 2025 оны 3-р сарын 19, <https://ncoe.gov.mn/1457.html>.

⁴ “Нээлттэй засаглалын түншлэл Монгол улс,” Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо, 2026 оны 6-р сарын 14-нд хандалт хийсэн, <https://coge.gov.mn/ogp>.

⁵ “Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2025 оны хагас жилийн үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024-2027,” Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо, 2025 оны 6-р сарын 25, https://coge.gov.mn/wp-content/uploads/2025/06/20250625-OGP-Self-Assessment-Mongolia_2025-ENG.pdf, хуудас 2.

⁶ Г.Сансармаа, “Засгийн газар 29 үндэсний хороодууд болон зөвлөлийг татан буулгахаар шийдвэрлэв,” *eguur*, 2025 оны 7-р сарын 9, <https://eguur.mn/608490>.

⁷ Батцогт, захидал харилцаа; Шар Цолмон (Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын Монгол дахь хэрэг эрхлэх газрын зохицуулагч)-ийн Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай харилцан захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 19.

II хэсэг. Хэрэгжүүлэлтийг шинэчлэх¹

Таван жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний бүхий л амлалтуудыг хэрэгжүүлэх ажлыг 2025 онд эхлүүлнэ гэж мэдээлсэн хэдий ч энэхүү ажил хойшлогдсон. Гэхдээ, амлалтуудыг хэрэгжүүлэх үйл явцад эхний ахиц дэвшлүүд гарч эхэлсэн. Үүнд төрийн үйлчилгээг хүргэхэд шаардлагатай өгөгдөл мэдээллүүдийг үүсгэх, олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдал, хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөө, иргэдийн оролцооны талаархи хууль тогтоомжуудын төслийг боловсруулах ажлуудыг эхлүүлсэн. Ийнхүү холбогдох хууль тогтоомжуудыг баталж, Засгийн газрын зүгээс албан ёсоор хэрэгжүүлж эхлэх эсэхээс цаашид энэхүү үйл ажиллагаа амжилттай хэрэгжих эсэх нь хамаарна.

2025 оны 6-р сард гаргасан Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайланд (GSAR) дурьдсанаар, амлалтуудыг биелүүлэх ажлууд нь хэрэгжилтийн эхний хоёр жилийн хугацаанд хойшлогдсон хэдий ч тэдгээрийг хэрэгжүүлж эхлээд байна. Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний тайланд (1, 4, 8, 9) ирээдүйтэй гэж тодорхойлогдсон амлалтуудын хувьд, тэдгээрийн төслийг боловсруулах, яриа хэлэлцээрийн түвшинд явагдаж байгаа бөгөөд Засгийн газраас албан ёсоор хэрэгжүүлэх ажил хараахан эхлээгүй байна.

Хэрэгжүүлэлтийн үйл явцад олон олон саад бэрхшээлүүд нөлөөлсөн байна. Монгол улсад 2024 оны эхний хагас жил хүртэл хэт хүйтэн өдрүүд үргэлжилж (“зуд”) гамшгийн байдалд байсан.² 2024 оны 6-р сард болсон УИХ-ын сонгуулийн дараа, тус улсын Засгийн газар солигдсон бөгөөд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагаанд мөн өөрчлөлт орсон.³ 2026 оны 6-р сарын байдлаар, Монгол улсын хувьд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагааг хариуцах албан тушаалтан эсвэл зохицуулах зөвлөл байхгүй байна. Гэхдээ, Засгийн газрын агентлагуудын хүрэн дэх үялдаа холбоотой тэргүүлэх чиглэлүүдийн ачаар Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн зохицуулалтын тал дээр ахиц дэвшлүүд гарсан. Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаархи олон нийтэд зориулсан мэдээ мэдээллүүдийг үндсэндээ 2024 болон 2025 оны 6-р сард нийтлэгдсэн Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайлан (GSAR)-аас авсан.⁴ Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд хэрэгжилтийн талаархи мэдээ мэдээллүүдийг улирал тутам цуглуулж, хоёр жил тутамд зохицуулах зөвлөлд тайлагнана хэмээн заасан хэдий ч, энэ хугацаанд тайлагнах давтамж нь анхны зорилгодоо хүрээгүй.⁵ Монгол улсын Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP) хариуцсан төлөөлөгч нь Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ийн тайлбар хүссэн асуултуудад хариу өгөөгүй⁶ бөгөөд хэд хэдэн төрийн бус байгууллагуудын төлөөлөгчид нь уг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж эхэлснээс хойш тэднийг Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн үйл ажиллагаанд оролцуулаагүй гэж мэдээлсэн.⁷

Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний тоймд ирээдүйтэй гэж тодорхойлогдсон үүрэг амлалтуудад анхаарлаа хандуулан, тэдгээрийн хэрэгжилтийн байдлыг албан бус байдлаар, өндөр түвшинд тоймлон доор дурьдав.

Амлалт 1. Энэ хүрээнд ашигт малтмалын салбар, усны хэрэглээ, ойн аж ахуй, ан агнуур болон ургамлын ургац хураалт чиглэлээр голлох анхаарлаа хандуулж, олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын тал дээр тодорхой хэмжээний ахиц дэвшлүүд гарсан. 2025 оны 1-р сарын 13-нд Монгол улсын Ерөнхий сайд болон Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын 04 тоот тушаалаар Байгалийн нөөцийг ашиглахтай холбоотой Ил тод байдлын тухай хуулийн төслийг боловсруулах ажлын хэсэг байгуулагдсан гэж Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайлан (GSAR)-д дурьдсан. Монгол улсын Засгийн газар нь компаниуд болон иргэний нийгмийн байгууллагуудтай хамтран хэлэлцүүлэг хийсний дараа, Аж үйлдвэр, эрдэс баялагийн яамны сайд, Байгаль орчны сайд, Сангийн сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд нар хамтран 2025 оны 6-р сард хуулийн төслийн үзэл баримтлалыг баталсан.⁸

Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь иргэний нийгмийн санал санаачлагуудыг Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-д хэрхэн тусгаж хэрэгжүүлж байгаа талаар баталгаажуулж чадаагүй.

Хэд хэдэн удаагийн зөвлөлдөх үүлзалт зохион байгуулагдсаны дараа, 2026 оны 9-р сарын 11-ны өдөр уг хуулийн төслийг Улсын Их Хуралд албан ёсоор өргөн барьсан.⁹ Үүний дараа, УИХ-ын дарга уг хуулийн төслийг Эдийн засгийн байнгын хороонд¹⁰ шилжүүлсэн бөгөөд 10-р сарын 6-ны өдөр Төрийн байгуулалтын байнгын хороо нь парламентын чуулганаар хэлэлцэхийг дэмжсэн.¹¹ 2026 оны 10-р сарын 10-ны байдлаар, уг хуулийн төслийг парламентын чуулганаар хараахан хэлэлцэж дуусаагүй байна. Хэрэв энэхүү хуулийн төсөл нь батлагдвал, энэ нь олборлох үйлдвэрлэлийн нэгдсэн мэдээллийн сан байгуулах, олборлох салбарын ил тод байдлын үйл ажиллагаанд зохих төсвийг хуваарилах зэрэг дараа дараагийн олон чухал ажлуудыг хэрэгжүүлэх боломжийг бий болгоно.

Амлалт 4. Хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөөний үүрэг амлалтууд дээр ч тодорхой ахиц дэвшлүүд гарсан. Холбогдох хуулийн нэмэлт өөрчлөлтийн төслүүдийг олон талт оролцогч талуудаар дөрвөн удаа хэлэлцүүлсэний дараа, 2025 оны 1-р сарын 24-нд УИХ-д өргөн барьсан гэж Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайлан (GSAR)-д дурьдсан байна.¹¹ Үүний дараа Төрийн нууцын тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлтийн төслийг 2026 оны 6-р сард хэлэлцүүлсэн.¹² Хэвлэлийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төслийн сонсгол хийгдсэний дараа¹⁴ 2025 оны 4-р сарын 25-нд холбогдох байнгын хороодоор анхны хэлэлцүүлэгт оруулахаар баталсан.¹³ Цуглаан, жагсаал зохион байгуулах журмын тухай хуулийн төслийг 2025 оны 5-р сарын 2-нд Хууль зүйн байнгын хороогоор хэлэлцүүлэхээр мөн адил дэмжсэн¹⁵ бөгөөд уг сонсголд байнгын хорооны гишүүдийн 75% нь уг хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оруулахыг дэмжсэн.¹⁶ 2025 оны 9-р сарын 2-нд нийтэлсэн парламентын хэлэлцэх асуудлуудын жагсаалтад хоёр хуулийн төслийг оруулсан¹⁷ гэх боловч, Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь 2026 оны 6-р сарын байдлаар энэ тал дээр ямар нэгэн ахиц дэвшил гарсаныг нотолж чадаагүй болно. Амлалтуудтай холбоотой бусад зорилтот хуулийн төслүүдийн тухайд, Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь Харилцаа холбооны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тал дээр ахиц дэвшил гарсан талаар нотолж чадаагүй¹⁸ бөгөөд Хууль зүй, дотоод хэргийн яам нь 2026 онд Шүгэл үлээгчдийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн төслийг УИХ-д өргөн барихаар төлөвлөж байгаагаа мэдээлсэн.¹⁹ Амлалт үүргийн талаархи хуулийн төсөл нь УИХ дээр хэлэлцэгдэж байгаа хэдий ч, Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь оролцогч талууд, ялангуяа сэтгүүлчид болон хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудын тавьж буй асуудлуудыг шийдвэрлэхийн тулд хууль санаачлагчдад эдгээр санал болгож буй нэмэлт, өөрчлөлтүүдийг улам боловсронгуй болгохыг зөвлөж байна.

Амлалт 8-ын дагуу, Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайлан (GSAR)-д Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газар (AGS) нь олон нийтийн зүгээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал хүсэлтүүдэд дүн шинжилгээ хийсэн гэж мэдээлсэн. Эдгээр өргөдөл гомдол, санал хүсэлтүүдийн 94% (446,374 өргөдөл гомдлын 419,658)-ийг ойролцоогоор 11.4 хоногийн хугацаанд шийдвэрлэсэн болохыг тогтоожээ.²⁰ Цаашилбал, Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайлан (GSAR)-д энэхүү дүн шинжилгээ нь 2025 оны 4-р сарын 7-ны өдрийн А/62 тоот тушаалыг гаргахад хүргэсэн ба хуулийн цоорхойг тодорхойлох болон дараагийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд тусалсан гэж мэдээлсэн бөгөөд уг тушаалаар Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газар (AGS)-т төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмж, цаг алдалтгүй байдлыг цаашид үнэлж дүгнэх үүргийг даалгасан. 2025 оны 5-р сарын 2-ны А/75 тоот тушаалаар гомдол шийдвэрлэх, иргэдийн сэтгэл ханамжийн талаархи шинэ журам боловсруулах ажлын хэсгийг байгуулсан байна.²¹ Гэхдээ, иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааг тодорхой давтамжтайгаар явуулж, тэдний сэтгэл ханамжийг нэмэгдүүлэх амлалтын зорилго биелсэн гэсэн нотолгоог Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь олж тогтоосонгүй. Засгийн газрын 2024 оны судалгаагаар, уг судалгаанд оролцогчдын 63.6% нь эрүүл мэнд, гэр бүл, хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн хамгаалал, байгаль орчин, хууль тогтоомжууд, шударга ёс, хот байгуулалттай холбоотой сэдвээр засгийн газрын зүгээс иргэдийн гомдол шийдвэрлэх арга хэмжээнд сэтгэл дундуур байгаагаа илэрхийлсэн тул энэ асуудал нь цаашид ч чухал хэвээр байна.²²

Амлалт 9-ын дагуу, Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газар (AGS) болон Монголын үнэлгээний холбоо (MEA) нь Германы Хөгжлийн үнэлгээний хүрээлэнтэй хамтран Дэлхийн банкны Олон улсын үнэлгээний санаачилгын

санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр Үндэсний үнэлгээний чадавхийн индекс (INCE)-ийг бий болгох зорилгоор харилцан ойлголцлын санамж бичигт 2025 оны 4-р сарын 18-ны өдөр гарын үсэг зурсан.²³ Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газар (AGS) нь Монголын анхны Үндэсний үнэлгээний чадавхийн индекс (INCE) үнэлгээг удирдан зохион байгуулсан бөгөөд үүнд нийтдээ 144 байгууллага оролцсон. Уг үнэлгээний үр дүнг 2025 оны 5-р сард зохион байгуулагдсан Үндэсний бага хурлын үеэр танилцуулсан бөгөөд энэ нь төрийн албан хаагчдын хөгжлийн бодлогыг үнэлэх чадавхийг бэхжүүлэхэд олон улсын хамтын ажиллагааг хөшүүрэг болгон ашигласан юм. Тус бага хуралд Засгийн газар, иргэний нийгэм, сургалт эрдэм шинжилгээний байгууллагууд, судалгааны төвүүд болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудын 400 гаруй төлөөлөгчид оролцсон.²⁴ Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь засгийн газрын бодлого болон үйлчилгээ үзүүлэх үнэлгээний системийг боловсруулахад хамтран оролцсон гэсэн нотолгоог гаргаж чадаагүй.

Хэрэгжилтийн үлдсэн хугацаанд, Нээлттэй засаглалын түншлэлийг хэрэгжүүлэгчид нь Амлалт 8,9-д дурьдагдсан нээлттэй засаглалын үр дүнд хүргэх үндсэн цөм болох иргэний оролцооны элементүүд дээр анхаарлаа дахин хандуулах шаардлагатай байна. Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газар (AGS) нь Монголын үнэлгээний холбоо (MEA) болон иргэний нийгмийн түншүүдтэй хамтран олон талт оролцогч талуудын үнэлгээг зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий төлөөлөгчийг томилон ажиллуулж болно. Оролцогч талууд нь хамтран одоогийн үнэлгээний үйл явцын бүтцийг судлаж, иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны арга зүй болон судалгааны графикайг нийтэлж, оролцогч талуудын оруулах хувь нэмэр нь төрийн үйлчилгээг сайжруулахад хэрхэн нөлөөлөх талаар хянах боломжтой.

¹Тэмдэглэл: Энэхүү хэсэгт үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дүнд хугацааны хэрэгжилтийн төлөв байдлын талаархи албан бус тойм мэдээ мэдээллүүдийг оруулсан болно. Энэхүү тайланг цахим мэдээ мэдээлэл эсвэл шаардлагатай тохиолдолд, үндсэн оролцогч талуудаас өгсөн нотлох баримтууд дээр үндэслэн боловсруулан гаргасан болно. Нээлттэй засаглалын сорилтын хүрээнд ирүүлсэн Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний тойм мэдээллүүдэд ирээдүйтэй хэмээн тодорхойлогдсон амлалтуудад эсвэл интернет орчинд мэдэгдэхүйц нотолгоотой байгаа асуудлуудад үндсэн анхаарлаа хандуулна. Хэрэгжүүлэх үе шатны төгсгөлд Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь Үр дүнгийн тайланд дурьдагдсан үүрэг амлалтуудын хэрэгжилтийн түвшин болон эрт үеийн үр дүнгүүдэд албан ёсны, иж бүрэн үнэлгээ хийнэ.

²Тапан Мишра, “Монгол улс: 2024 оны Зудын эрт үеийн арга хэмжээ, хариу арга хэмжээний төлөвлөгөө (2023.12-2024.05 сар),” НҮБ-ын Хүмүүнлэгийн асуудлыг зохицуулах алба, 2024 оны 2-р сарын 19, <https://www.unocha.org/publications/report/mongolia/mongolia-2024-dzud-early-action-response-plan-dec-2023-may-2024>

³“Монгол улсын 2024 оны УИХ-ын сонгууль: Ардчилсан институци, хүний эрхийн албаны сонгуулийн ажиглах багийн эцсийн тайлан,” ЕАБХАБ-ын Ардчилсан институци, хүний эрхийн алба, 2024 оны 12 дугаар сарын 16, <https://odihr.osce.org/odihr/583408>; Г.Сансармаа, “Засгийн газар 29 үндэсний хороодууд болон зөвлөлийг татан буулгахаар шийдвэрлэлээ,” *eguur*, 2025 оны 7-р сарын 9, <https://eguur.mn/608490>.

⁴Лавлаж үзнэ үү: “Нээлттэй засаглалын түншлэл - 2024 оны дунд хугацааны үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Хүний эрхийн үндэсний хороо, 2024 оны 6-р сарын 20, https://cabinetgovmn-my.sharepoint.com/personal/nchr_cabinet_gov_mn/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fnchr_cabinet_gov_mn%2FDocuments%2FOGP%2FOGP_Website_links%2FOGP-Self-Assessment-Template_q1_q2_2024_ENG_SIGNED; “Нээлттэй засаглалын түншлэл 2025 оны дунд хугацааны үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Улсын бүтээмжийн үндэсний хороо, 2025 оны 6-р сарын 25, https://coge.gov.mn/wp-content/uploads/2025/06/20250625-OGP-Self-Assessment-Mongolia_2025-ENG.pdf.

⁵“Нээлттэй засаглалын түншлэл Монгол улсын 2024–2027 оны үйл ажиллагааны 5 жилийн төлөвлөгөө,” Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, 2023 оны 12-р сарын 27, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2024/01/Mongolia_Action-Plan_2023-2027_December.pdf, хуудас 2.

⁶Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь Монгол улсын Нээлттэй засаглалын түншлэл хариуцсан өмнөх албан тушаалтан, Төрийн бүтээмжийн үндэсний хорооны Нарийн бичгийн дарга Тэнгис Сүхээтэй 2026 оны 6-р сарын 22, 7-р сарын 1, 7-р сарын 6-нд тус тус холбогдсон боловч тайлбар хүссэн бидний хүсэлтэд тэрээр ямар нэгэн хариу өгөөгүй.

⁷Феликс Ж.Гленк (Солонгосын хойг болон Монголын Олон Улсын Бүгд Найрамдахчуудын Хүрээлэнгийн төлөөлөгч), Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай хийсэн захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 19; Шар Цолмон (Олборлох Үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын Монголын хэрэг эрхлэх газрын зохицуулагч), Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай хийсэн захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 19; Болормаа Батцогт (Монголын Хэвлэл мэдээллийн зөвлөл), Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай хийсэн захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 25.

⁸ “Нээлттэй засаглалын түншлэл 2025 оны хагас жилийн үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо, хуудас 3–4.

⁹ “ТББХ: 2027 оны төсвийн төсөлд тэтгэвэр, тэтгэмжийг инфляцитай үялдуулан 10 хувиар нэмэгдүүлэхээр тусгажээ”, Улсын Их Хурал, 2026 оны 10-р сарын 6, <https://parliament.mn/news/tbbkh-2027-ony-tosviin-tosold-tetgever-tetgemzhiig-infliatstai-ualduulzh-10-khuviar-nemekheer-tusgazhee>.

¹⁰ “Засгийн газрын гишүүнийг чөлөөлөх, томилох асуудлын талаар Ерөнхий сайд танилцуулж, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд тангараг өргөв, Улсын Их Хурал, 2026 оны 9-р сарын 22, <https://old.parliament/78/17.mn/>

¹¹ ТББХ: 2027 оны төсвийн төсөлд тэтгэвэр, тэтгэмжийг инфляцитай үялдуулан 10 хувиар нэмэгдүүлэхээр тусгажээ”, Улсын Их Хурал, 2026 оны 10-р сарын 6, <https://parliament.mn/news/tbbkh-2027-ony-tosviin-tosold-tetgever-tetgemzhiig-infliatstai-ualduulzh-10-khuviar-nemekheer-tusgazhee>.

¹² “Монгол улсын 2025 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэл, Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн анхны хэлэлцүүлгийг хийв,” Улсын их хурал, 2026 оны 6-р сарын 20, <https://www.parliament.mn/nn/77652>

¹³ “Хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөөний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл,” Улсын их хурал, 2025 оны 1-р сарын 24-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, <http://www.parliament.mn/en/nn/74013>; “Хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөөний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг хэлэлцэх эсэх,” Улсын их хурал, 2025 оны 4-р сарын 24, <https://www.parliament.mn/nn/74584>; “Нээлттэй засаглалын түншлэл 2025 оны хагас жилийн үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо, хуудас 19.

¹⁴ “ТББХ: Хэвлэл мэдээллийн эрх чөлөөний тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг дэмжлээ,” Улсын их хурал, 2025 оны 4-р сарын 23, <https://www.parliament.mn/nn/74568>.

¹⁵ “Нээлттэй засаглалын түншлэл 2025 оны хагас жилийн үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо, хуудас 20.

¹⁶ “ХЗБХ: Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийн төслийг хэлэлцэхийг дэмжив,” Улсын их хурал, 2025 оны 4-р сарын 22, <https://www.parliament.mn/nn/27>.

¹⁷ “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 2025 оны 34 дугаар тойм,” Улсын их хурал, 2025 оны 9-р сарын 2, <https://www.parliament.mn/nn/75741>.

¹⁸ “Хараат бүс тайлагналын механизм (IRM)-ын Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний тойм: Монгол улс 2023–2027,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2024 оны 8-р сарын 20, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2024/08/Mongolia_Action-Plan-Review_2023%E2%80%932027_EN.pdf, хуудас 8–10.

¹⁹ Анүжин Алтан, “Д.Мөнх-Эрдэнэ: Шүгэл үлээгчийг хамгаалах тогтолцоо бүрдээгүй цагт авлигатай тэмцэх бодлого бүрэн хэрэгжихгүй,” *GoGo Mongolia*, 2026 оны 1-р сарын 30, <https://gogo.mn/r/2m7wgg>.

²⁰ “ХҮҮХ: 2024 онд иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд хандаж нийт 446,374 өргөдөл, гомдол ирүүлснээс 419,658 буюу 94%-г нь хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж, хариу өгчээ,” *Mand.mn*, 2025 оны 4-р сарын 4, <https://mand.mn/xyyx-2024-онд-иргэдээс-төрийн-байгууллага>.

²¹ “Нээлттэй засаглалын түншлэл 2025 оны хагас жилийн үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо, хуудас 50–51.

²² “ХҮҮХ: 2024 онд иргэдээс төрийн байгууллага, албан тушаалтанд хандаж нийт 446,374 өргөдөл, гомдол ирүүлснээс 419,658 буюу 94%-г нь хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж, хариу өгчээ,” *Mand.mn*.

²³ “Нээлттэй засаглалын түншлэл 2025 оны хагас жилийн үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо, хуудас 54.

²⁴ “Монгол улсын Хөгжлийн бодлогын үнэлгээний чадавхийн индексийг танилцуулах Үндэсний бага хурал,” Засгийн газрын хяналт хэрэгжүүлэх газар (AGS), 2025 оны 5-р сарын 23, <https://ags.gov.mn/en/blog/2025/05/23/a-national-conference-held-to-present-mongolias-development-policy-evaluation-capacity-index>; “INCE дэлхийд гарлаа: Монгол улс Латин Америкаас гадуурхи үнэлгээнд анх удаа тэргүүлэв,” Олон улсын үнэлгээний санаачилга, 2025 оны 5-р сарын 27, <https://www.globalavaluationinitiative.org/en/news/ince-goes-global-mongolia-leads-first-assessment-outside-latin-america>.

III хэсэг. Оролцоо ба хамтран боловсруулах

Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) нь үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний бүхий л үе шатуудад улс орнуудын оролцооны түршлагыг үнэлж дүгнэхийн тулд Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP)-ийн оролцоо болон хамтран боловсруулах стандартуудыг ашигладаг.¹ Улс орнуудын хувьд стандартын бүрэн шаардлагуудыг хангах, мөн хамгийн бага шаардлагуудыг дагаж мөрдөхийг уриалж байна.² Монгол улсын хувьд, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө нь хөнгөлөлтийн хугацаанд хамаарагдаж байгаа тул энэхүү үнэлгээ нь түншлэлийн статуст нөлөөлөхгүй.

Хүснэгт 1. Дунд хугацааны явцад хамгийн бага шаардлагуудыг хангасан байх

Хамгийн бага шаардлагууд	Хангасан эсэх?
1.1 Хэлэлцүүлэгт оролцох боломжууд: 2025 оны 7-р сард татан буулгах хүртэл Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP) нь Монголын Нээлттэй засаглалын түншлэлийн олон талт оролцогчдын форум хэлбэрээр ажиллаж байсан. ³ Уг зөвлөлд засгийн газрын 11 төлөөлөгчид, иргэний нийгмийн байгууллагын 13 төлөөлөгчид багтсан бөгөөд 2025 оны 2-р сарын 19-ний өдрийн Засгийн газрын 98 тоот тогтоолоор албан ёсоор байгуулагдсан. Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP)-ийн талаархи мэдээ мэдээллүүдийг Монгол улсын Нээлттэй засаглалын түншлэлийн вэб хуудсанд нийтэлсэн. ⁴ Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP) нь 2024 оны 5 болон 9-р саруудад хуралдсан гэх боловч ⁵ , Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын зүгээс 2025 онд тус зөвлөлийг хуралдсан гэдгийг нотлох ямар нэгэн баримт, мэдээллийг олоогүй. Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай холбоо барьж, харилцаж байсан иргэний нийгмийн төлөөллүүд нь энэ хугацаанд ямар нэгэн үүлзалт зохион байгуулагдсан талаар мэдээгүй гэж мэдэгдсэн. ⁶	Үгүй
2.1 Нээлттэй засаглалын түншлэл (OGP) вэбсайт: Монгол улс нь Төрийн бүтээмжийн үндэсний хорооны вэбсайт (coge.gov.mn/ogp) дээр Нээлттэй засаглалын түншлэлийн вэбсайтыг дэд цэс хэлбэрээр ажиллуулдаг. Уг вэбсайт дээр Монгол улс нь Нээлттэй засаглалын түншлэлд нэгдсэн тухай мэдээлэл, өнөөг хүртэлхи бүхий л үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP) болон холбоо барих мэдээллүүдийг нийтэлсэн байна. ⁷ Уг вэбсайтыг хамгийн сүүлд 2025 оны 6-р сард шинэчилсэн ба 2025 оны Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайлан (GSAR) болон Нээлттэй засаглалын түншлэлийн үндэсний гарын авлагыг монгол хэл дээр нийтэлсэн байна. ⁸	Тийм
2.2 Хадгалах сан: Монгол улс нь Нээлттэй засаглалын түншлэлийн вэбсайт (coge.gov.mn/ogp) дээрээ олон нийтэд зориулсан Нээлттэй засаглалын түншлэлийн мэдээллийн сантай бөгөөд мэдээний хэсэг дээр (coge.gov.mn/news) Нээлттэй засаглалын түншлэлийн шинэчлэгдсэн мэдээллүүдийг байршуулдаг. 2025 оны 6-р сараас хойш тус мэдээллийн сан дээр шинэчилэгдсэн мэдээллүүд нийтлэгдээгүй. ⁹	Тийм
3.1 Урьдчилсан мэдэгдэл: Монгол улсын хувьд үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөө шинэчлэх үйл явцыг хэрэгжүүлээгүй ¹⁰ боловч 2025 оны Засгийн газрын үйл ажиллагааны тайлан (GSAR)-д энэхүү ажлыг 2025 оны намар эхлүүлэхээр төлөвлөж байгаа талаар мэдээлсэн. ¹¹	Үгүй
4.1 Үндэслэлтэй хариулт: Монгол улсын хувьд үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөө шинэчлэх үйл явцыг хэрэгжүүлээгүй. Тиймээс, олон нийтийн санал хүсэлтүүдийг хүлээн авах эсвэл тэдний санал хүсэлтүүдэд хариу өгөх боломж байгаагүй.	Үгүй
5.1 Нээлттэй хэрэгжилт: Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөл (NCOGP) нь 2024 оны 5 болон 9-р саруудад үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн талаар хэлэлцэхээр хуралдсан. ¹² Гэвч 2025 оны 7-р сард уг зөвлөл нь татан буугдсан ¹³ бөгөөд Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын зүгээс тус зөвлөлийг хуралдсан гэдгийг нотлох ямар нэгэн баримт, мэдээллийг олоогүй. Хараат	Үгүй

бус тайлагналын механизм (IRM)-тай холбоо барьж, харилцаж байсан иргэний нийгмийн төлөөлүүд нь энэ хугацаанд ямар нэгэн үүлзэлт зохион байгуулагдсан талаар мэдээгүй гэж мэдэгдсэн. ¹⁴	
---	--

Энэхүү товч мэдээллийг Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын судлаач Равио Патра нь бусад ажилтнуудтай хамтран бэлтгэн боловсруулсан ба Томас Калиновски хөндлөнгийн хяналтыг хийсэн болно. Уг товч мэдээллийг Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын зохих журмууд, гарын авлага¹⁵ болон хиймэл оюун ухааны талаархи удирдамжуудын дагуу боловсруулан гаргасан болно. Дэлгэрэнгүй мэдээллүүдийг Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын вэбсайт¹⁶ эсвэл Хараат бус тайлагналын механизм (IRM) болон Нээлттэй засаглалын түншлэлийн нэр томъёоны тайлбар тольноос¹⁷ лавлана уу, эсвэл Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай irm@opengovpartnership.org хаягаар холбогдоно уу.

¹ “Нээлттэй засаглалын түншлэлийн оролцоо ба хамтран боловсруулах стандартууд,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2021 оны 11-р сарын 24, <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards>; “Нээлттэй засаглалын түншлэлийн гарын авлага,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2026 оны 6-р сарын 8-нд хандалт хийсэн, <https://www.opengovpartnership.org/documents/ogp-national-handbook-rules-and-guidance-for-participants-2024>.

² “Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын хамгийн бага шаардлагуудын дагуу хийх үнэлгээний удирдамж,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2022 оны 5-р сарын 31, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/05/IRM-Guidelines-for-Assessment-of-Minimum-Requirements_20220531_EN.pdf.

³ Г.Сансармаа, “Засгийн газар 29 үндэсний хороодууд болон зөвлөлийг татан буулгахаар шийдвэрлэв,” *eguur*, 2025 оны 7-р сарын 9, <https://eguur.mn/608490>.

⁴ “Нээлттэй засаглалын түншлэл Монгол улс,” Төрийн Бүтээмжийн үндэсний хороо, 2026 оны 6-р сарын 14, <https://coge.gov.mn/ogp>.

⁵ “Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөлийн 5-р хуралдааныг зохион байгуулав” ,” Төрийн Бүтээмжийн үндэсний хороо, 2024 оны 5-р сарын 21, <https://coge.gov.mn/the-5th-meeting-of-the-open-government-partnership-national-council-has-been-organized-2>. 6 дахь удаагийн хуралдааны талаар ямар нэгэн албан ёсны баримт бичиг, нийтлэл байхгүй боловч, 2026 оны 6-р сарын 20-ны өдөр Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын зүгээс хандалт хийсэн Төрийн бүтээмжийн үндэсний хороо (NCSP)-ны вэбсайтын арын дэлгэц дээр харагдаж буй “Нээлттэй засаглалын түншлэлийн 6 дахь хуралдаан”-ы зураг байршуулсан байна. Үүнийг үзнэ үү: “Нээлттэй засаглалын түншлэл Монгол улс,” Төрийн бүтээмжийн Үндэсний хороо.

⁶ Феликс Ж.Гленк (Солонгосын хойг болон Монголын Олон улсын бүгд найрамдахчуудын хүрээлэнгийн төлөөлөгч), Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай харилцсан захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 19; Шар Цолмон (Олборлох үйлдвэрлэлийн ил тод байдлын санаачилгын Монгол дахь хэрэг эрхлэх газрын зохицуулагч), Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай харилцсан захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 19; Болормаа Батцогт (Монголын Хэвлэл мэдээллийн зөвлөл), Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-тай харилцсан захидал харилцаа, 2026 оны 6-р сарын 25.

⁷ “Нээлттэй засаглалын түншлэл Монгол улс,” Төрийн Бүтээмжийн үндэсний хороо.

⁸ “Нээлттэй засаглалын түншлэл Монгол улс,” Төрийн Бүтээмжийн үндэсний хороо.

⁹ “Нээлттэй засаглалын түншлэл Монгол улс,” Төрийн Бүтээмжийн үндэсний хороо.

¹⁰ Гленк, захидал харилцаа; Цолмон, захидал харилцаа; Батцогт, захидал харилцаа.

¹¹ “Нээлттэй засаглалын түншлэл 2025 оны хагас жилийн үйл ажиллагааны тайлан: Монгол улс 2024–2027,” Улсын бүтээмжийн үндэсний хороо, 2025 оны 6-р сарын 25, https://coge.gov.mn/wp-content/uploads/2025/06/20250625-OGP-Self-Assessment-Mongolia_2025-ENG.pdf.

¹² “Нээлттэй засаглалын түншлэлийн Үндэсний зөвлөлийн 5 дахь хуралдааныг зохион байгуулав,” Улсын бүтээмжийн үндэсний хороо.

¹³ Сансармаа, “Засгийн газар 29 үндэсний хороодууд болон зөвлөлийг татан буулгахаар шийдвэрлэв,” *eguur*.

¹⁴ Гленк, захидал харилцаа; Цолмон, захидал харилцаа.

¹⁵ “Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын журам, гарын авлага,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2025, <https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/06/IRM-Procedures-Manual-2025-EN.pdf>.

Дунд хугацааны тойм мэдээлэл: Монгол улс 2023–2027 он
Хэвлүүлсэн огноо: 2026 оны 10-р сар

¹⁶ “Хараат бус тайлагналын механизм (IRM)-ын тойм мэдээлэл,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2026 оны 6-р сарын 20-нд хандалт хийсэн, <https://www.opengovpartnership.org/irm-guidance-overview>.

¹⁷ “Нээлттэй засаглалын түншлэлийн нэр томъёоны тайлбар толь,” Нээлттэй засаглалын түншлэл, 2026 оны 6-р сарын 20-нд хандалт хийсэн, <https://www.opengovpartnership.org/glossary>.
